

SAMS utlåtande 1.12.2020 till Traficom i ärendet om:

- 1) Utbildningsorganisationer inom taxitrafiken (TRAFICOM/391024/03.04.03.00/2020);**
- 2) Företagarutbildning och företagarexamen för taxitrafik (TRAFICOM/391032/03.04.03.00/2020)**
- 3) Företagarutbildning som gäller grupper med särskilda behov (TRAFICOM/390977/03.04.03.00/2020); och**
- 4) Krav på provet för taxiförare (TRAFICOM/523956/03.04.03.00/2019).**

SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder r.f. tackar för möjligheten att kommentera utkastet till föreskrifterna om krav på provet för taxiförare och företagarutbildningen som gäller grupper med särskilda behov.

SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder (Hädanefter "SAMS") är en samarbetsorganisation inom funktionshinderområdet i Svenskfinland. Våra medlemsorganisationer är: Förbundet Finlandssvenska Synskadade, FDUV, Psykosociala förbundet, Svenska hörsel förbundet samt FMA - Funktionsrätt med ansvar. Enligt WHO beräknar man att omkring 15% av den totala befolkningen har någon grad av funktionsnedsättning. Om man dessutom beaktar personer med långvarig psykisk ohälsa finns de ca 45 000 personer som behöver någon form av service för personer med funktionsnedsättning på svenska i Finland.

Det offentliga har skyldighet att främja likabehandling, tillgänglighet och lika möjligheter att delta i samhället. Trafiksystemet och således även taxichaufförer har en särskilt viktig och kritisk roll i det här sammanhanget.

SAMS omfattar Handikappforums utlåtande men uttalar sig närmare även i fråga om krav på provet för taxichaufförer, företagarutbildning som gäller grupper med särskilda behov och utbildningsorganisationer inom taxiverksamheten.

Kommentarer om krav på provet för taxiförare (TRAFICOM/523956/03.04.03.00/2019).

För SAMS målgrupper är det oerhört viktigt att kunna få betjäning på det egna modersmålet på ett förståeligt sätt. Därför är det viktigt att chaufförerna har tillräckliga kunskaper i finska och/eller svenska. För att säkerställa det här är det nödvändigt att provet görs på finska eller svenska, utan hjälp av tolk eller ordbok. Om språkkunskaperna är otillräckliga är det sannolikt att problem i kommunikationssituationer oftare uppstår. Med tanke på säkerställandet av chaufförens språk- och andra kunskaper är det även viktigt att provet ordnas på ett sådant sätt där möjligheterna till fusk är minimerade.

I provet borde provas chaufförens färdigheter att bemöta olika slags resenärer i olika situationer. Det är också oerhört viktigt att chauffören förstår sitt ansvar för att tryggt leverera resenären till följande ställe. Det är även viktigt att det finns förståelse för osynliga funktionsnedsättningar t.ex. att personen kan se, men inte gestaltar/förstår vad hen ska göra, utan behöver hjälp av taxichauffören att ta sig in i/ut ur bilen och fram till den person som "tar över".

För övrigt omfattar SAMS Handikappforums (Vammaisfoorumi) kommentarer.

Företagarutbildning som gäller grupper med särskilda behov (TRAFICOM/390977/03.04.03.00/2020);

Det är ändamålsenligt och viktigt att utbildningen också presenterar tanken om funktionshinder utgående från FN:s funktionshinderskonvention. Det vill säga att funktionsnedsättningen i sig inte förhindrar deltagande utan att hinder uppstår i samspel med omgivningen. I utbildningen kunde

också chaufförernas viktiga roll i att möjliggöra deltagande i samhället för personer med funktionsnedsättningar poängteras. Chauffören kan också i sin egen verksamhet göra s.k. skäliga anpassningar för att främja lika möjligheter till deltagande förverkligas. Med rimliga eller skäliga anpassningar anses anpassningar som behövs för att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att på lika villkor som andra utträta ärenden och delta i samhället. I chaufförens roll kan det här betyda olika saker i olika situationer och för olika människor; exempelvis ledsagande till dörren eller anpassning av körstilen eller körande via postlådan. Syftet med skäliga anpassningen är helt enkelt att genom en extra anpassning eller stödåtgärd tillgodose sådana behov som personer kan ha på grund av sin funktionsnedsättning.

Utbildningen borde förbereda chauffören att bemöta olika slags resenärer i olika situationer, möjligtvis med olika slags funktionsnedsättningar. Särskilt viktiga är strategier och verktyg för att bemöta människor med olika slags kommunikationsfärdigheter och behov, t.ex. behov av lätt svenska. Det är också oerhört viktigt att chauffören förstår sitt ansvar för att tryggt leverera resenären till följande ställe. Det är också viktigt att det finns förståelse för osynliga funktionsnedsättningar. T.ex. att personen kan se, men inte gestaltar/förstår vad hen ska göra, utan behöver hjälp av taxichauffören att ta sig in i/ut ur bilen och fram till den person som "tar över".

SAMS påpekar också att referens till assistenthundar under rubrik 2.2. bör formuleras om till "assistent- och ledarhundar" (se punkterna 5 och 6). SAMS understryker även att både utbildningen och avläggande av behörighetsprov bör innehålla test på praktiska färdigheter.

För övrigt omfattar SAMS även Handikappforums (Vammaisfoorumi) kommentarer.

Företagarutbildning och företagarsprov för taxitrafik (TRAFICOM/391032/03.04.03.00/2020);

SAMS omfattar Handikappforums (Vammaisfoorumi) kommentarer.

Utbildningsorganisationer inom taxitrafiken (TRAFICOM/391024/03.04.03.00/2020);

SAMS omfattar Handikappforums oro över att behörigheten för att kunna utbilda chaufförer för grupper med särskilda behov är alltför låg. Det behövs mera erfarenhet av arbete med och bemötande av dessa målgrupper. SAMS förespråkar också att informationen om arbetserfarenheten som utbildarna har skulle vara offentligt tillgängligt.

SAMS omfattar även Handikappforums (Vammaisfoorumi) övriga kommentarer.

I Helsingfors

1.12.2020

Ilona Salonen
Verksamhetsledare

Elias Vartio
Sakkunnig